

Skatteetaten

Vår dato 08.02.2019	Din/Deres dato 08.11.2018	Saksbehandler Siri Eriksen
800 80 000 Skatteetaten.no	Din/Deres referanse 18/5495-1	Telefon
Org.nr 974761076	Vår referanse 2019/6876	Postadresse Postboks 9200 Grønland 0134 OSLO

Kunnskapsdepartementet

Høringsuttalelse - forslag til forskrift om tildeling av utdanningsstøtte for 2019-2020

Skatteetaten vil innledningsvis understreke at vi er positive til Lånekassens initiativ om ny bruk av opplysninger fra a-ordningen. Erfaringsmessig vet vi imidlertid at disse opplysningene har en rekke iboende egenskaper som det er viktig å ta høyde for før man kan beslutte om og hvordan det er hensiktsmessig at denne kilden legges til grunn for egen oppgaveløsning. Vi redegjør her for noen sentrale momenter til vurderingen, og bidrar gjerne i en videre dialog med Lånekassen om dette.

Bakgrunn

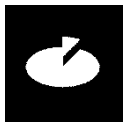
Høringssvaret knytter seg til kap. 10.3 i høringsnotatet: *Bruk av opplysninger fra a-ordningen ved behovsprøving av grunnstipend.*

Elever fra familier med særlig svak økonomi har rett på grunnstipend fra Lånekassen. Når en elev søker om støtte, vil Lånekassen automatisk sjekke om eleven har rett på grunnstipend. For å kunne foreta denne vurderingen er det nødvendig å innhente informasjon om de foresattes samlede inntekter, nærmere bestemt "personinntekt og netto positiv kapitalinntekt ved fastsettingen av formues- og inntektsskatt" jf. forskriften § 19-1.

Departementet foreslår at Statens Lånekasse (heretter Lånekassen) skal hente opplysninger om personinntekt fra a-ordningen i stedet for fra skatteoppgjøret, og foreslår derfor å legge til grunn forsørgernes inntekt de siste tolv månedene før starten av søknadsbehandlingen i mai. Perioden for innhenting av inntektsopplysninger fra a-ordningen for 2019-2020 vil være 1. mai 2018 - 30. april 2019. Fordi a-ordningen ikke inneholder informasjon om næringsinntekt og netto positiv kapitalinntekt, foreslår departementet at disse opplysningene hentes inn fra forsørgernes siste skatteoppgjør.

Lånekassen innhenter i dag opplysninger fra a-ordningen i forbindelse med behovsprøving av andre deler av utdanningsstøtteordningen, samt ved ny beregning mot grunnstipendet dersom forsørgernes inntekt reduseres i løpet av skoleåret.

Departementet skriver i høringsnotatet at:

Ved overgang til bruk av opplysninger fra a-ordningen, vil det hentes inn samme opplysninger fra samme personkrets som i dag [...].

og:

Det er kun en forskyving av perioden for innhenting av personopplysningene.

Forslaget er fremmet som en regelteknisk endring og legger til grunn at Lånekassen vil få de samme opplysningene fra a-ordningen som de i dag får fra skatteoppgjøret, og at endringen kun innebærer en endring i periodisering til mer oppdaterte opplysninger om inntekt.

Skatteetatens vurdering av forslaget

Den foreslåtte endringen vil medføre en betydelig økning i volumet av utleverte opplysninger fra Skatteetaten til Lånekassen. Skatteetaten legger til grunn at den eksisterende tekniske tjenesten for dette isolert sett kan håndtere volumøkningen. Vi mener imidlertid at det er behov for en nærmere dialog med Lånekassen om forståelsen av innholdet i opplysningene og om nye bruksmønstre kan ha konsekvenser utover det rent løsningstekniske knyttet til utleveringen av opplysningene. Personinntekt i skattelovens forstand fastsettes samlet for ett og ett inntektsår og ved levering av skattemelding. Lånekassen vil derfor ikke få de samme opplysningene om personinntekt fra a-ordningen som fra skatteoppgjøret. Dette er nærmere belyst nedenfor.

A-ordningen har ikke samme opplysninger som skatteoppgjøret

I forslaget til endring av forskrift om tildeling av utdanningsstøtte § 19-6, tredje punktum vises det til "personinntekt [...] fra a-ordningen". Skatteetaten antar at personinntekt i denne sammenhengen har samme definisjon som i skatteloven¹, og at det ikke er tilsiktet å gjøre materielle endringer av hvilke inntekter som skal inngå i personinntekten.

Skatteetaten vil bemerke at Lånekassen ikke vil få de *samme opplysningene* om personinntekt fra a-ordningen som fra skatteoppgjøret, og at forslaget derfor kan synes å ha flere materielle virkninger enn endret periodisering.

Fra fastsatt skatteoppgjør til innrapporterte tredjepartsopplysninger

Skatteoppgjøret har opplysninger om personinntekten som er fastsatt for et inntektsår. A-ordningen har detaljerte opplysninger om inntekt som skal dekke flere behov hos både NAV, Skatteetaten og SSB. A-meldingen inneholder kun opplysninger rapportert fra en tredjepart, typisk en arbeidsgiver. Personinntekt fremgår ikke av inntektsopplysningene, og kan heller ikke direkte avledes av opplysningene i a-ordningen

---

¹ Skatteloven § 12-2

alene. Opplysningene er gjennomgående av høy kvalitet, men de har ikke vært gjenstand for samme kontroll som opplysningene i skatteoppgjøret, verken fra den skattepliktige selv eller fra Skatteetaten.

Opplysninger som ikke inngår i personinntekt

A-ordningen har inntektsopplysninger som *ikke* skal inngå i personinntekt. Ved overføring til skattemeldingen kan inntekter bli redusert når Skatteetaten anvender skattereglene på samlede inntekter *for hele inntektsåret*. Opplysninger i poster med beløpsgrenser blir korrigert før de føres på skattemeldingen. Fastsettelsen kan også føre til at inntekter som er innrapportert som skattepliktig endrer karakter og blir klassifisert som skattefri inntekt. Det er for eksempel nødvendig med samlet inntekt for hele inntektsåret, før det kan avgjøres hvorvidt innrapporterte inntekter fra frivillige organisasjoner er skattepliktige eller ikke.

Manglende opplysninger om personinntekt

A-ordningen har heller ikke *alle* opplysninger om personinntekt. Ved Skatteetatens produksjon av preutfylt skattemelding brukes *blant annet* opplysninger fra a-ordningen for å fastsette personinntekt. Etter skattelovens definisjon omfatter begrepet personinntekt også "beregnet personinntekt" fra f.eks. eiere av enkeltpersonforetak. I tillegg til lønn, pensjon og andre ytelser som arbeidsgivere har rapportert gjennom a-ordningen, fastsettes personinntekt basert på ytterligere opplysninger fra den skattepliktige selv, som ikke er rapportert i a-ordningen, herunder opplysninger om beregnet personinntekt fra næringsinntekt.

Avvikende periodisering

Departementet foreslår å benytte opplysninger fra a-ordningen for perioden mai til april, mens øvrige opplysninger om næringsinntekt og kapitalinntekt skal hentes fra siste skatteoppgjør. Skatteetaten antar i lys av merknadene over at ulik periodisering av opplysninger fra skatteoppgjøret og a-ordningen kan by på utfordringer for Lånekassen i deres samlede bruk av opplysningene, både når det gjelder å identifisere riktig personinntekt i første omgang og ved etterkontroll av opplysninger som blir endret.

Opplysningene i a-ordningen kan bli endret av tredjepart og personinntekten kan endres, enten av den skattepliktige selv eller Skatteetaten, uten at opplysningen fra tredjepart blir korrigert. Etter vårt vurdering kan det bli svært utfordrende for Lånekassen å fange opp slike endringer og behandle dem korrekt. Lånekassen vil ikke enkelt kunne identifisere om en endring i fastsatt personinntekt for et samlet inntektsår, skal knyttes til den første eller andre utdanningstøtteperioden det året.

Kommentarer til forslag om endring av forskrift om tildeling av utdanningsstøtte § 19-1 første ledd

I siste punktum står det "*Inntekt i utlandet [...]*". Skatteetaten savner en presisering av hva departementet her legger i dette. Ut fra konteksten, "som ikke er med i fastsettingen", kan det synes som om ordlyden er en videreføring av en eldre bestemmelse som ikke reflekterer endringene i norsk internasjonal skatterett fra begynnelsen av 2000-tallet.

Opplysninger om lønn og ytelser for skattepliktige som arbeider i utlandet for norsk arbeidsgiver vil innrapporteres gjennom a-ordningen, mens skattepliktige som arbeider for utenlandsk arbeidsgiver i utlandet selv plikter å oppgi dette i skattemeldingen. Skattemeldingen skiller ikke mellom inntekt som

stammer fra arbeid i utlandet med henholdsvis norsk eller utenlandsk arbeidsgiver. For begge tilfeller fremkommer beløpene i den fastsatte "personinntekt". Når den skattepliktige arbeider for norsk arbeidsgiver i utlandet vil inntekten både fremkomme gjennom løpende lønnsopplysninger fra a-ordningen og inngå i skattemeldingen. Lånekassen risikerer derfor at samme inntekt registreres to ganger.

I tredje punktum nevnes inntekt opptjent på Svalbard. Det gjøres i den forbindelse oppmerksom på at opplysninger om inntekt og ytelser for skattepliktige på Svalbard rapporteres gjennom a-ordningen. Skatteetaten antar henvisningen til Svalbardinntekt i siste punktum ikke bør videreføres i ny forskrift.

Økning i opplysningsmengde og detaljnivå

Løpende lønnsopplysninger fra a-ordningen er betydelig mer detaljert enn samlebegrepet "personinntekt" fra skatteoppgjøret. Forslaget vil derfor medføre en betydelig økning i det samlede volumet av personopplysninger som utleveres fra Skatteetaten til Lånekassen. Personopplysningene gjelder i hovedsak foresatte til søkere av stipend, og ikke personen som selv initierer innhenting. Dette bidrar til å forsterke inngrepet behandlingen medfører i de registrertes personvern.

Høringsnotatet inneholder ikke konkrete vurderinger av mulige personvernkonsekvenser forslaget kan medføre. Dette er forhold som etter Skatteetatens oppfatning bør utredes nærmere.

Vennligst oppgi vår referanse ved henvendelse i saken.

Med hilsen

Erling Solberg
Fagdirektør
Juridisk avdeling
Skattedirektoratet

Siri Eriksen

Kopi til:

Finansdepartementet

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.